

بسمه تعالی

لایحه مدیریت بدهی‌های عمومی

فصل ۱: حوزه شمول، اهداف و تعاریف

ماده ۱- حوزه شمول، اهداف و تعاریف مورد استفاده در این قانون به شرح ذیل تعیین می‌شود:

۱-۱- حوزه شمول

حوزه شمول قانون، شامل قوای سه گانه جمهوری اسلامی ایران و سازمانهای زیرمجموعه آنها اعم از وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، شرکتهای دولتی، موسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و موسسات اعتباری دولتی، بانک مرکزی، صندوقهای دولتی، شرکتهای بیمه دولتی، دانشگاهها و مراکز عالی آموزشی و پژوهشی دولتی، سازمانهای مناطق آزاد صنعتی-تجاری و ویژه اقتصادی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام، مجلس خبرگان رهبری، شورای نگهبان قانون اساسی، نهادهای زیرنظر مقام معظم رهبری و همچنین دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نظیر شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان بنادر و دریانوردی و سازمان توسعه و نوسازی معاون و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و موسسات و شرکتهای وابسته و تابعه آنها.

۱-۲- اهداف قانون مدیریت بدهی‌های عمومی

اهداف این قانون عبارتند از:

الف. ایجاد اطمینان نسبت به تامین نیازهای مالی دولت و بازپرداخت تعهداتش با کمترین احتمال خطر (ریسک) و هزینه ممکن در افق زمانی میان مدت (یک تا سه سال) و بلند مدت (بیشتر از سه سال)؛

ب. ارتقای ظرفیت تامین مالی دولت از طریق بکارگیری رویه‌های مناسب با هدف تاثیر مثبت بر فضای کسب و کار، رشد و ثبات اقتصادی؛

پ. مدیریت و نظارت موثر بر ایجاد و تسویه بدهی‌های عمومی؛

ت. ساماندهی، حفظ و توسعه و تنظیم بازار شفاف، منصفانه و کارای اوراق بهادار دولت؛

ث. ارتقاء انضباط، سلامت و شفافیت نظام مالی در حوزه بدهی‌های عمومی از طریق سازوکارهای مرتبط از جمله بهبود نظام حسابداری، گزارشگری و پاسخگویی دولت؛

ج. سازگاری رویه‌های مدیریت مالی عمومی از جمله بودجه‌ریزی، مدیریت نقدینگی، حسابداری، گزارشگری و حسابرسی با فرایندهای مدیریت بدهی‌های عمومی؛

چ. سازگاری و هم‌افزایی سیاستهای پولی و مالی کشور با سیاست مدیریت بدهی‌های عمومی.

ح. ایجاد قابلیت سیاست گذاری پادچرخه‌ای در سیاست گذاری مالی و کاهش نوسانات اقتصادی.

۳-۱- تعاریف:

الف- بخش عمومی: کلیه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای تابعه قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک مرکزی، سازمان بورس و اوراق بهادار، بیمه مرکزی، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی دولتی، صندوق‌های بازنشستگی دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، مؤسسات عمومی شامل بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام، مجلس خبرگان رهبری، شورای نگهبان قانون اساسی و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از این که قانون خاص خود را داشته یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آنها.

ب- شرکت دولتی: شرکتی است دارای شخصیت حقوقی مستقل که بیش از پنجاه در صد (۵۰٪) سرمایه یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به دولت یا شرکت‌های دولتی باشد. شرکت‌هایی که به حکم قانون یا دادگاه صالح، ملی و یا مصادره شده و به عنوان شرکت دولتی شناخته شده یا می‌شوند، شرکت دولتی تلقی می‌شوند.

پ- وزارت: وزارت امور اقتصادی و دارایی

ت- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ث- سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور

ج- مجلس: مجلس شورای اسلامی

چ- وزیر: وزیر امور اقتصادی و دارایی

ح- مرکز: مرکز ملی مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت

- خ- شورای عالی: شورای عالی مدیریت بدهی‌های عمومی که به موجب این قانون تاسیس می‌شود.
- د- تعهد: ایجاد دین بر ذمه دولت ناشی از ۱- تحویل کالا یا انجام دادن خدمت ۲- اجرای قراردادهایی که با رعایت مقررات منعقد شده باشد. ۳- احکام صادر شده از مراجع قانونی و ذیصلاح ۴- پیوستن به قراردادهای بین‌المللی و عضویت در سازمان‌ها یا مراجع بین‌المللی با اجازه قانون.
- ذ- بدهی: تعهد فعلی که ایفای آن مستلزم خروج منابع است.
- ر- بدهی عمومی: بدهی دستگاه‌های اجرایی و نهادهای موضوع جزء الف بند (۱-۳) این ماده.
- ز- بدهی صریح: بدهی است که الزامات تسویه آن در یک سند قانونی یا قراردادی تصریح شده است و عدم ایفای تعهدات یا نکول بدهی منجر به پیگرد حقوقی و قانونی می‌شود، مانند بدهی حاصل از انتشار اوراق بهادار.
- ژ- بدهی ضمنی: شامل تعهدات عمومی، سیاسی و یا عرفی است که الزام قانونی یا قراردادی برای تسویه تعهدات وجود ندارد اما ایفای این تعهدات به واسطه انتظارات عمومی، اجتماعی و یا سیاسی بر ذمه دولت است نظیر حمایت از صندوق‌های بازنشستگی در آینده بدون الزام قانونی از سوی دولت.
- س- بدهی قطعی: تعهدی که پرداخت اصل و عندالزوم فرع آن حسب قوانین و مقررات و به موجب اسناد و مدارک اثبات‌کننده بدهی، الزامی است.
- ش- بدهی‌های احتمالی: تعهداتی که قطعیت آنها منوط به وقوع رخدادی خاص در آینده است؛ مانند تعهدات حاصل از تضمین‌ها و جبران خسارات ناشی از بلایای طبیعی.
- ص- بدهی دولت: بدهی وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای (طرح‌هایی که اعتبارات آنها از محل بودجه عمومی دولت تامین می‌شود و مربوط به موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و شرکتهای دولتی می‌باشد) و سایر بدهی‌هایی که به موجب قوانین و مقررات عهده دولت ایجاد و مربوط به دستگاه اجرایی خاصی نباشد.
- ض- معوقات: آن قسم از بدهی‌هایی که حداقل یک نوبت از تاریخ سرسید آن گذشته است.
- ط- اوراق بهادار: هر نوع ورقه یا سندی که متضمن حقوق مالی قابل نقل و انتقال برای مالک عین یا منفعت آن باشد.
- ظ- بازار مجزای اوراق بهادار دولتی: بازاری که صرفاً با مجوز مرکز، عرضه اولیه و معاملات ثانویه اوراق بهادار دولتی در آن انجام می‌شود.

ع - بدهی غیرسیال: آن قسم از بدهی‌هایی که خارج از سازوکار انتشار اوراق بهادار و یا بهادارسازی به سرجمع بدهی‌های دولت اضافه شده است.

غ - تامین مالی: دریافت و یا تضمین بازپرداخت هرگونه منابع مالی با استفاده از ابزارهای متعارف داخلی و بین‌المللی توسط دولت نظیر اخذ تسهیلات، انتشار اوراق بهادار و غیره که منجر به ایجاد بدهی دولت می‌شود.

ف - اصل و فرع تامین مالی: شامل اصل و سود و سایر هزینه‌های مربوط به تامین مالی.

ق - تضمین: ضمانت تسویه یک بدهی که با رعایت قوانین و مقررات انجام می‌شود.

ک - تضمین‌نامه: سندی تعهدآور که در چهارچوب قوانین و مقررات برای ضمانت اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با انجام تکالیف و تعهدات مدیون اصلی در برابر ذی‌نفع تضمین، صادر می‌شود.

گ - اوراق بدهی: آن قسمی از اوراق بهادار است که برای بهادارسازی بدهی‌های دولت منتشر می‌شود. نظیر اسناد خزانه اسلامی.

ل - اسناد تسویه خزانه: اسناد تعهدی خاصی که به منظور انتقال و یا تهاتر بدهی‌های قطعی دولت بر اساس قوانین و مقررات مربوط توسط وزارت صادر و در اختیار اشخاص ذیربط قرار می‌گیرد.

م - اوراق بهادار درون سالی: آن قسم از اوراق بهاداری است که توسط وزارت منتشر و سررسید آن در همان سال مالی است.

ن - نهاد واسط: نهاد مالی که می‌تواند با انجام معاملات موضوع عقود اسلامی، نسبت به تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار اقدام نماید. تاسیس نهاد واسط با مدیریت و مالکیت دولت یا استفاده از نهادهای واسط موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید با انتقال مالکیت و یا بدون انتقال مالکیت به دولت مجاز است.

ه - دارایی دولت: منبع تحت کنترلی است که برای دولت دارای خدمات بالقوه یا منافع اقتصادی آتی باشد و برای اجرای برنامه‌ها و وظایف قانونی وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی و یا طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (از زمان شروع اجرای طرح تا زمان خاتمه و انتقال به بهره‌بردار) در داخل و یا خارج از کشور خریداری یا ایجاد شده یا می‌شود و یا به انحاء قانونی از جمله صلح، هبه، مصادره، جریمه، تعزیر مالی و نظایر آن به تملک دولت درآمده یا در می‌آید.

ی- قرارداد باز خرید: قراردادی که در آن شرط فروش مورد معامله، باز خرید آن توسط فروشنده در زمان آتی است.

ی ۱- منابع تامین مالی داخلی: عبارت است از انتشار اوراق بهادار در داخل کشور و همچنین دریافت اعتبارات و تسهیلات از بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی داخلی و تامین مالی از محل بکارگیری ابزارهای مالی نظیر قراردادهای باز خرید و غیره.

ی ۲- منابع تامین مالی خارجی: عبارت است از انتشار اوراق بهادار در بازارهای مالی خارجی و دریافت وام و تسهیلات از بانک جهانی، صندوق بین المللی پول، دولتها و سایر بانکها و نهادهای مالی و صندوقهای بین المللی و نیز منابع حاصله از معاملات اوراق مالی نظیر عملیات سواپ.

فصل ۲: تامین مالی دولت (روشها و شرایط)

ماده ۲- دولت مجاز است با تصویب مجلس به میزانی که در قوانین بودجه سالانه کل کشور معین می شود، برای موارد ذیل تامین مالی نماید:

الف. ساخت و توسعه زیرساختهای دارای اولویت ملی

ب. اجرای پروژههای انتفاعی دولت

پ- رفع عدم تعادل منابع و مصارف بودجه عمومی

ت- ایفای تعهدات حاصل از بدهیها و تضمینات دولتی

ث- تجدید ساختار و ساماندهی بدهیهای داخلی و خارجی

ج- جبران خسارت حاصل از بلایای طبیعی، جنگ یا هر وضعیت اضطراری ملی

چ- انتشار اوراق بهادار ارزی به درخواست بانک مرکزی با هدف بهبود تراز پرداختها

ح- سایر مواردی که در قوانین بودجه سالانه به تصویب می رسد.

تبصره- در صورت عدم تحقق منابع بودجه عمومی مندرج در قوانین بودجه سنواتی، اجازه داده می شود با پیشنهاد وزارت و تصویب هیات وزیران و تنفيذ رئیس جمهور تا سقف منابع تحقق نیافته، نسبت به انتشار اوراق بهادار در سقف مجاز بدهی اقدام شود.

ماده ۳- تامین مالی برای مقاصد مندرج در ماده (۲) این قانون به روشهای ذیل مجاز است:

الف- منابع تامین مالی داخلی

ب- منابع تامین مالی خارجی

ماده ۴- امور مربوط به تامین مالی به میزانی که در قوانین بودجه سنواتی معین می‌شود، در وزارت متمرکز می‌گردد. وزیر تنها مقام مجاز تامین مالی از طرف دولت و بنام دولت از طریق دریافت تسهیلات، اعتبارات، وام، انتشار اوراق بهادار یا عقد قرارداد با اعتباردهندگان در کشور با هر دو نوع پول ملی و ارز خارجی با رعایت مفاد مواد مرتبط با تضمین ها، وامها و سایر تعهدات این قانون است.

تبصره ۱- صدور تضامین بر اساس دستورالعمل مصوب شورای عالی مبتنی بر ارزیابی و اعتبارسنجی وضعیت مالی تضمین شونده انجام می‌شود.

تبصره ۲- بانک مرکزی از شمول این ماده مستثنی است.

تبصره ۳- مرکز مسئول نظارت بر شرایط اعطای تسهیلات، اعتبارات و وام و وصول اصل و سود تضمین شده آن به نحوی است که منجر به تعویق در تسویه تعهدات دولت در تسویه تسهیلات، اعتبارات و وام اولیه نشود.

ماده ۵- به وزارت اجازه داده می‌شود از تمامی انواع دارایی‌های دولت به عنوان دارایی مبنای انتشار اوراق بهادار استفاده نماید.

ماده ۶- تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار در مواردی که خرید، فروش و اجاره دارایی جزء لاینفک ابزار تأمین مالی است با تأیید خزانه داری کل کشور از رعایت تشریفات مقرر در قانون محاسبات عمومی کشور و قوانین مربوط به مناقصات و مزایده‌ها مستثنی بوده؛ همچنین نقل و انتقال دارایی‌ها شامل خرید، فروش و اجاره به نهاد واسط از پرداخت هرگونه عوارض، حق ثبت و تحریر، مالیات و سایر کارمزدها و حقوق دولتی معاف است.

ماده ۷- سقف مجاز بدهی دولت و شرکتهای دولتی، تضامین و بدهی بخش عمومی مورد تضمین توسط دولت، بر اساس راهبرد میان مدت و طرح تامین مالی سالانه توسط مرکز پیشنهاد و پس از تصویب شورای عالی، به همراه لوایح برنامه پنجساله توسعه برای تصویب به مجلس پیشنهاد می‌شود.

تبصره - دولت مجاز است با تایید شورای عالی در شرایط اضطراری نظیر وقوع بلایای طبیعی نسبت به افزایش سقف مجاز تا میزان ۱۰ درصد سقف مصوب مجلس اقدام نماید. افزایش سقف بیش از ۱۰ درصد، منوط به ارائه لایحه اصلاحی، به همراه برنامه زمانبندی تسویه مبلغ مازاد به مجلس برای اخذ مجوز است.

فصل ۳: تشکیلات و وظایف نهادهای ذیربط

ماده ۸- در راستای مدیریت متمرکز بدهی‌های عمومی کشور و به منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون، وظایف و اختیارات مرکز به شرح ذیل تعیین می‌شود:

الف. انجام امور مربوط به اخذ و تسویه اعتبارات، تسهیلات و وام‌های داخلی و خارجی توسط دولت و یا تایید انجام امور توسط سایر دستگاههای اجرایی،

ب. انتشار و ساماندهی و تسویه اوراق بهادار، اوراق بدهی و اوراق بهادار درون سالی و توسعه بازار بدهی؛

پ. تعیین معامله‌گران صلاحیت دار خریدار اوراق بهادار دولت تحت عنوان معامله‌گران اولیه و حدود وظایف و اختیارات آنها و انعقاد قراردادهای مربوط؛

ت. نظارت بر بدهی‌های عمومی و تسهیل بازپرداخت بدهی‌های دولت از طریق تبدیل و تمدید بدهی و یا هر اقدام دیگری نظیر غلطاندن بدهی‌ها از طریق انتشار اوراق بهادار جدید؛

ث. تهیه گزارش تحلیل پایداری بدهی‌های عمومی بطور سالانه بر مبنای اطلاعات ارائه شده توسط سازمان؛

ج. تدوین راهبرد میان‌مدت مدیریت بدهی‌های دولت و تحلیل ریسک بدهی‌های دولت و تدوین برنامه تامین مالی سالانه و انتشار آن بعد از تصویب شورای عالی؛

ح. شناسایی مسیرهای خلق بدهی با بهره‌گیری از گزارش‌های نظام پایش کنترل تعهدات و آرایه احکام مربوط با هدف انسداد مسیرهای مذکور در قوانین بودجه سنواتی و برنامه‌های توسعه و سایر قوانین و مقررات مربوطه؛

خ. ارزیابی و گزارش دهی وضعیت بدهی‌های بخش عمومی؛

د. پایش و نظارت بر فرایند صدور تضامین و مجوز تعهدات داخلی و خارجی؛

ذ. سایر وظایف و اختیارات مرکز با پیشنهاد وزارت و تصویب شورای عالی تعیین می‌شود.

ماده ۹- به موجب این قانون و با هدف هماهنگی امور مدیریت بدهی‌های عمومی با سایر فعالیتها و سیاستهای پولی و مالی کشور، شورای عالی مدیریت بدهی‌های عمومی تشکیل می‌شود. اعضا و وظایف و اختیارات شورای عالی عبارتند از:

۹-۱- اعضا شورای عالی :

۱. وزیر امور اقتصادی و دارایی (رییس شورای عالی)

۲. رییس سازمان برنامه و بودجه کشور

۳. رییس کل بانک مرکزی

۴. دادستان کل کشور
۵. یک نفر نماینده از کمیسیون اقتصادی و یک نفر نماینده از کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس به عنوان ناظر
۶. خزانه‌دار کل کشور
۷. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار
۸. رییس کل بیمه مرکزی
۹. رییس مرکز (دبیر شورای عالی، بدون حق رای)
۱۰. دو نفر صاحب نظر در مسایل مربوط به مدیریت بدهی و اقتصاد کلان به پیشنهاد وزارت و تایید رییس جمهور.

۹-۲- وظایف و اختیارات شورای عالی :

۱. تصویب دستورالعمل تدوین راهبرد میان مدت بدهی‌های دولت و راهبرد تهیه شده بر مبنای آن توسط مرکز در بازه زمانی حداقل سه ساله و تصویب برنامه تامین مالی دولت در بازه سالانه.
۲. تصویب برنامه انتشار فصلی اوراق بهادار دولتی؛
۳. اتخاذ تدابیر لازم برای ساماندهی، توسعه و نظارت بر بازار اوراق بهادار دولت؛
۴. تصویب سازوکارهای تهاتر و انتقال بدهی‌ها و مطالبات دولت؛
۵. تصویب ابزارهای تامین مالی جدید و نمونه قراردادهای و مستندات مربوط؛
۶. صدور تاییدیه جهت تعامل، دریافت خدمات و همکاری‌های مشترک در حوزه انتشار اوراق داخلی و خارجی با موسسات و نهادهای بین‌المللی از جمله موسسات رتبه‌بندی و بانک‌های توسعه‌ای؛
۷. فراهم نمودن تمهیدات لازم به منظور فرهنگ‌سازی و افزایش اعتماد عمومی به اوراق بهادار و اوراق بدهی دولت؛
۸. تصویب آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، نظام‌نامه‌ها و ضوابطی که در این قانون مرجع تصویب آن شورای عالی است؛
۹. تصویب ساختار سازمانی، نظام نامه آموزشی، استخدامی و همترازی کارکنان مرکز؛
۱۰. نظارت بر حسن اجرای عملیات بازار باز.

تبصره ۱- رییس شورای عالی می‌تواند از هر شخص صاحب نظر دیگری که شورای عالی به نظر تخصصی وی نیاز داشته باشد، برای جلسات یا دریافت مشاوره بدون حق رای دعوت نماید.

تبصره ۲- دبیرخانه شورای عالی در مرکز مستقر است.

تبصره ۳- جلسات با حضور اکثر اعضای دارای حق رای رسمیت دارد و تصمیمات با رای دو سوم اعضای حاضر معتبر است.

تبصره ۴- شورای عالی حداقل هر سه ماه یکبار و در موارد اضطراری بنا به تشخیص وزیر و یا با درخواست سه نفر از اعضای شورای عالی و دعوت دبیر زودتر از موعد تشکیل جلسه می‌دهد. اعضای شورای عالی و اشخاصی که جهت مشورت دعوت می‌شوند موظف به حفظ اطلاعات و اسرار شورای عالی می‌باشند؛ مگر در مواردی که به موجب قانون مکلف به اظهار اطلاع یا ادای شهادت باشند.

تبصره ۵- کلیه تصمیمات متخذه در شورای عالی به جز مواردی که حسب اجماع اعضاء محرمانه تشخیص داده شود، به طریق مقتضی در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

تبصره ۶- مصوبات شورای عالی توسط وزیر ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۰- تمامی دستگاه‌های اجرایی موضوع جزء (الف) بند (۱-۳) ماده (۱) مکلفند کلیه اطلاعات و مستنداتی که شورای عالی برای اتخاذ تصمیم به آن نیاز دارد را با اعلام وزارت، به دبیرخانه شورای عالی (مرکز) ارسال نمایند.

ماده ۱۱- حداکثر یکسال پس از تصویب این قانون و با هدف افزایش درجه کارایی، پاسخگویی و شفافیت در حوزه سیاستگذاری بخش عمومی، نظام نامه پاسخگویی مالی توسط وزارت و سازمان تهیه و پس از تایید شورای عالی به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۱۲- در راستای استقرار ساختار لازم برای حصول به اهداف بدهی‌های عمومی شورای عالی مکلف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون نسبت به ایجاد کمیته‌های "فقهی"، "تطبیقی"، "حسابرسی" ذیل شورای عالی اقدامات لازم را بعمل آورد، چارچوب فعالیت و ساختار کمیته‌ها به موجب دستورالعملی است که به تصویب شورای عالی خواهد رسید.

تبصره - شرعی بودن ابزارهای تامین مالی به تایید کمیته فقهی می‌رسد.

ماده ۱۳- برای اتخاذ تصمیمات شورای عالی، بانک مرکزی موظف است ضمن اجرای عملیات بازار باز و ایفای نقش بازارگردانی اوراق بهادار دولتی، برای تامین اهداف تورم و رشد اقتصادی کشور و سیاست‌گذاری لازم به نحو مقتضی به منظور اجتناب از شکل‌گیری نوسانات شدید نرخ اوراق بهادار دولتی در بازار ثانویه، نسبت به تهیه و ارائه گزارشات ذیل اقدام نماید:

الف. برنامه سیاست‌های پولی (پیش از آغاز سال مالی)، مشتمل بر چشم‌انداز وضعیت بازار پول و اعتبارات، جدول تغییرات نرخ سود بانکی سالانه، هدفگذاری نرخ تورم و دلایل انحراف احتمالی از نرخ مذکور به تفکیک ماه‌های مختلف سال.

ب. برنامه اجرایی عملیات بازار باز در بازه‌ی زمانی فصلی تا پانزده روز قبل از آغاز فصل جدید.

پ. گزارش مبتنی بر پیش‌برد برنامه اجرایی عملیات بازار باز بصورت فصلی پانزده روز مانده به ابتدای فصل آتی از جمله شامل مبلغ، نرخ، نوع معامله، نوع اوراق و خریداران.

ت. وضعیت تعهدات ارزی کشور و چشم‌انداز آن با در نظر گرفتن چرخه منابع و مصارف ارزی آتی کشور در بازه شش ماهه.

تبصره- سایر موارد پیش بینی نشده در این ماده، با پیشنهاد اعضا و تصویب شورای عالی تعیین می‌شود.

ماده ۱۴- برای اتخاذ تصمیمات شورای عالی، سازمان موظف است ضمن برقراری نظام ثبت، کنترل و پایش تعهدات و تضمین‌های صادره به نفع دولت یا شرکت‌های دولتی با رعایت سقف مجاز بدهی دولت و در چارچوب حکم ماده (۱۶) این قانون، تا یکسال پس از ابلاغ این قانون، نسبت به تهیه و ارائه گزارشات ذیل اقدام نماید:

الف. چارچوب میان‌مدت منابع و مصارف دولت (MTFF)^۱ به همراه وضعیت منابع و مصارف دولت و برآوردی از روند آن در افق یکساله آتی حسب الگوی ماهانه کسری/مازاد و ارائه آن تا پایان بهمن ماه هر سال.

ب. ارائه سازوکار اجرای مدیریت جریان وجوه نقد دولت با همکاری وزارت ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون و ارائه گزارش عملکرد و پیش‌بینی یکساله کسری/مازاد موجودی نقدی دولت به صورت سالانه بعد از اتمام دوره مذکور.

پ. گزارش عملکرد نظام ثبت، کنترل و پایش تعهدات و تضمین‌های صادره به نفع دولت یا شرکت‌های دولتی متضمن رعایت سقف تعیین شده در ماده (۷) این قانون بصورت فصلی پانزده روز بعد از پایان هر فصل.

تبصره- سایر موارد پیش بینی نشده در این ماده، با پیشنهاد اعضا و تصویب شورای عالی تعیین می‌شود.

¹ Medium Term Fiscal Framework

ماده ۱۵- وزارت موظف است به منظور فراهم آوردن موجبات اجرای تکالیف مرکز، حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون ضمن تجدید نظر در تشکیلات موجود، با تصویب شورای عالی نسبت به ایجاد تشکیلات مورد نیاز و تعیین سطح سازمانی مربوط در ستاد و واحدهای استانی اقدام نماید.

تبصره - یک در ده هزار وجوه ناشی از انتشار اوراق بهادار و اوراق بدهی موضوع این قانون در قالب اعتبار موضوع تبصره ماده یک قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور توسط سازمان در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی و به منظور آموزش، تامین تجهیزات و امکانات، اصلاح و تغییر روش‌های تامین مالی و همچنین تشویق و ترغیب کارمندان مرکز و سایر کسانی که در امر تامین مالی فعالیت موثری داشته‌اند، به مصرف می‌رسد.

ماده ۱۶- مرکز مکلف است به منظور کنترل سقف تعهدات آتی بالقوه، پیش از صدور مجوز هرگونه تامین مالی و یا ایجاد تعهد در چارچوب نظام کنترل تعهدات سازمان، گزارش لازم حاوی اعلام نظر نسبت به موارد ذیل را حسب مورد به وزیر و سازمان ارائه نماید:

الف. سازگاری با سیاست‌های اقتصادی از جمله سیاست‌های مالی (مشمول بر سیاست‌های بودجه‌ای و فرابودجه‌ای) و عدم افزایش میزان بدهی‌های عمومی از سقف مصوب مجلس؛

ب. سازگاری با تحلیل پایداری بدهی‌ها، راهبردهای میان‌مدت بدهی‌ها و طرح تامین مالی سالانه؛

پ. توانایی مالی دولت برای ایفای تعهدات مربوط؛

فصل ۴: صدور تضامین، تعهدات و اعطای تسهیلات

ماده ۱۷- وزارت مجاز است در چارچوب این قانون از تمامی ابزارهای اجرایی نظیر مقررات اجرایی قانون مالیات‌های مستقیم برای ایفای به موقع تعهدات ناشی از تضمین‌ها استفاده نماید.

تبصره ۱- مرکز موظف است در چارچوب دستور العمل موضوع تبصره (۱) ماده (۴) این قانون، تعهدات دولت در قبال تضمین‌های صادره را پایش و در صورت لزوم منابع کافی برای تسویه آنها را از طریق طرح تامین مالی سالانه پیش‌بینی و پیشنهاد نماید.

تبصره ۲- در صورت عدم ایفای تعهدات توسط اشخاص مورد تضمین، اشخاص مذکور مکلفند نسبت به پرداخت ارزش فعلی مبالغ مورد تعهد توسط دولت که بر اساس نرخ تورم محاسبه می‌شود به اضافه ده درصد مبلغ مورد محاسبه، اقدام نمایند.

تبصره ۳- بانک مرکزی مکلف است راساً و یا از طریق بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی، با اعلام مرکز بدون هیچگونه تشریفات، نسبت به برداشت از کلیه حساب‌های اشخاص غیردولتی مورد تضمین و واریز آن به

حساب خزانهداری کل کشور اقدام نماید. در صورت عدم تکافوی موجودی حساب اشخاص یاد شده، مابه‌التفاوت از اموال منقول یا غیر منقول و مطالبات اشخاص یاد شده از طریق اجرای ثبت توقیف خواهد شد. صدور تضمین جدید برای اشخاص مذکور ممنوع است.

ماده ۱۸- در صورت عدم ایفای تعهدات مورد تضمین دولت توسط اشخاص غیردولتی، خسارت حاصل از تضمین باید در اسرع وقت از بدهکارانی که بدهی آنها توسط دولت تضمین و به حساب بدهی دولت منتقل و یا پرداخت شده است، دریافت شود. در صورت عدم تمکین، وزارت موظف است مبلغ مورد نظر را طبق حکم ماده (۱۷) این قانون وصول نماید.

تبصره ۱- طرف تضمین باید مبالغ ذیل را به حساب درآمد عمومی نزد خزانهداری کل کشور واریز کند:

۱. تعرفه تعیین شده برای صدور تضمین.

۲. تمام وجوه پرداخت شده توسط دولت برای ایفای تعهدات حاصل از تضمین؛

۳. تمام هزینه‌هایی که دولت در رابطه با تضمین متحمل شده است؛

تبصره ۲- نرخ و تعرفه صدور تضمین به نفع اشخاص غیردولتی به موجب دستورالعمل موضوع تبصره (۱) ماده (۴) این قانون تعیین می‌شود.

تبصره ۳- نحوه تعیین خسارت براساس دستورالعملی است که توسط مرکز پیشنهاد و به تایید شورای عالی می‌رسد.

فصل ۵: توسعه بازار بدهی و گزارشات دوره‌ای

ماده ۱۹- مرکز درچارچوب قوانین و مقررات و مصوبات شورای عالی، مسوول توسعه بازار بدهی دولت و انتشار اوراق بهادار از طرف دولت است و در این راستا مکلف است اقدامات ذیل را انجام دهد:

الف. ثبت و صدور مجوز عرضه عمومی اوراق بهادار دولتی و نظارت بر آن.

ب. انجام امور مربوط به جلب و حمایت اعتباردهندگان داخلی و خارجی از جمله فرهنگ‌سازی و آموزش عمومی؛

پ. اتخاذ تدابیر لازم جهت پیشگیری از وقوع تخلف در بازار اوراق بهادار دولتی و اعلام تخلف به مراجع ذی‌صلاح و پیگیری آنها.

ت. اتخاذ تدابیر ضروری و انجام اقدامات لازم به منظور حمایت از حقوق و منافع سرمایه‌گذاران در بازار اوراق بهادار دولت.

ث. ایجاد هماهنگی‌های لازم در بازار اوراق بهادار دولتی و همکاری با سایر نهادهای سیاستگذاری و نظارتی.

ج. پیشنهاد بکارگیری ابزارهای تامین مالی جدید در بازار اوراق بهادار دولتی به شورای عالی.

چ. بررسی و نظارت بر افشای اطلاعات با اهمیت طرح‌هایی که برای آنها اوراق مشارکت منتشر شده است.

ح. اعلام عمومی در خصوص عرضه اوراق بدهی دولتی در بازار مربوطه.

تبصره- دستورالعمل‌های اجرایی این ماده حسب مورد با پیشنهاد مرکز به تصویب شورای عالی می‌رسد.

ماده ۲۰- تشکیل بازار مجزا برای فروش اوراق بهادار دولتی، با تصویب شورای عالی مجاز است.

تبصره ۱- نظام حقوقی حاکم بر بازار مذکور و شرایط عمومی انتشار و فروش اوراق مذکور با تصویب شورای عالی تعیین می‌شود.

تبصره ۲- استفاده از ساختارها، نهادها، موسسات و بازارهای تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی برای بازار مجزای اوراق بهادار دولتی مجاز است.

تبصره ۳- عرضه و انجام معاملات اوراق بهادار در بازارهای پول و سرمایه تا زمان تشکیل بازار موضوع این ماده مجاز است.

ماده ۲۱- استفاده از اوراق مالی درون سالی به منظور مدیریت جریان وجوه نقد در خزانه‌داری کل کشور با پیشنهاد مرکز و تایید وزیر مجاز است.

ماده ۲۲- مرکز مجاز است در عرضه اولیه اوراق بهادار حسب نیاز از انواع روش‌های عرضه اوراق از جمله روش‌های عرضه خصوصی، پذیره‌نویسی، حراج، فروش به کسر و ... استفاده نماید.

تبصره- تمامی نهادهای مالی اعم از صندوق‌های سرمایه‌گذاری، بانکها، بیمه‌ها و سایر سرمایه‌گذاران مجاز به خرید اوراق بهادار دولت (اعم از اوراق عرضه شده در بازار مجزای اوراق بهادار دولتی و یا بازارهای تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی) می‌باشند.

ماده ۲۳- وزارت مجاز است از کلیه ابزارها، نهادهای مالی و کمیته‌های موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۸۴) و قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی (مصوب ۱۳۸۸) برای فراهم کردن شرایط انتشار اوراق داخلی و یا بین‌المللی استفاده نماید. سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر دستگاه‌های اجرایی مکلفند با اعلام

وزارت ضمن همکاری‌های لازم نسبت به انجام اصلاحات مورد نیاز در مقررات و ضوابط مربوط از جمله اساسنامه نهادهای مالی فوق‌الذکر اقدام لازم را معمول نمایند.

ماده ۲۴- به وزارت اجازه داده می‌شود نسبت به تاسیس ارکان مورد نیاز از جمله نهاد واسط با مالکیت دولت پس از تصویب اساسنامه آنها در شورای عالی به منظور انتشار اوراق بهادار ریالی/ارزی (داخلی/ بین المللی) اقدام نماید.

تبصره- این حکم مانع استفاده از نهادهای پیش بینی شده در سایر قوانین و مقررات نمی‌شود.

ماده ۲۵- دولت مکلف است ظرف مدت حداکثر ۲۰ سال از تاریخ ابلاغ این قانون بصورت پلکانی سهم بدهی غیرسیال از مجموع بدهی‌های دولت را از طریق تبدیل بدهی‌های قطعی ایجاد شده و غیرسیال به اوراق بدهی، سالانه حداقل ۵ درصد کاهش دهد تا به صفر برسد. اوراق موضوع این ماده صرفاً برای تبدیل بدهی- های ایجاد شده دولت، بدون لحاظ در سقف اوراق بهادار مصوب در قوانین بودجه سنواتی منتشر می‌شود.

تبصره - حداکثر پنج سال بعد از تاریخ ابلاغ این قانون، ایجاد بدهی غیرسیال توسط دولت ممنوع و به منزله تصرف غیرقانونی در وجوه عمومی تلقی می‌شود.

ماده ۲۶- اعتبار لازم برای بازپرداخت و تسویه اصل و سود و هزینه‌های اوراق بهادار و اوراق بدهی منتشره توسط دولت اعم از اسناد خزانه اسلامی، اوراق مشارکت، صکوک اجاره و ... در لوائح بودجه سنواتی درج و به تصویب می‌رسد و برای پرداخت اصل و سود اوراق در اولویت تخصیص و پرداخت می‌باشد. خزانه‌داری کل کشور موظف است در صورت عدم دریافت تخصیص در موعد مقرر، نسبت به تامین و پرداخت مبالغ مربوط در قالب تنخواه‌گردان اقدام کند. در صورت عدم تکافوی اعتبار مصوب در ردیف‌های مربوط در بودجه‌های سنواتی، پرداخت‌های مربوط به اوراق منتشره در سررسیدهای معین، توسط خزانه‌داری کل کشور از محل سرجمع منابع عمومی تامین و پرداخت می‌شود. پرداخت مبالغ مذکور، مقدم بر تمامی پرداخت‌های خزانه‌داری کل کشور است. در صورت عدم تکافوی منابع عمومی، با اعلام وزیر و تصویب هیات وزیران، معادل مبالغ مورد نیاز برای تسویه، به تنخواه‌گردان خزانه موضوع تبصره ماده (۱) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۱ اضافه می‌شود. رقم اضافه شده صرفاً به منظور تسویه بدهی‌های مسجل دولت بابت اصل و فرع اوراق دولت توسط خزانه‌داری کل کشور پرداخت و تا پایان سال تسویه می‌شود.

ماده ۲۷- پرداخت و تسویه دیون و تعهدات دولت و شرکت‌های دولتی به همه اشخاص بر اساس قوانین و مقررات مربوطه، منوط به ارسال اطلاعات لازم به وزارت بر اساس الزامات و تکالیف مقرر در ماده (۳۰) این قانون است.

شماره.....

تاریخ.....

پوست.....

ماده ۲۸- وزارت مجاز است براساس دستورالعملی که با پیشنهاد وزارت به تصویب شورای عالی می‌رسد، نسبت به تجدید ساختار بدهی‌های عمومی با توافق ذینفع متقابل به روشهای ذیل اقدام نماید:

الف. هر بدهی را زودتر از سررسید تسویه نماید؛

ب. بدهی قبلی را با بدهی جدید با شرایط متفاوت جایگزین نماید؛

پ. دو یا چند بدهی را در یک بدهی تلفیق نماید؛

ت. سررسید بدهی را طولانی تر نماید؛

ث. بدهی‌های غیر سیال را با اوراق بدهی جایگزین کند.

ج. به میزانی که در قوانین بودجه سنواتی تعیین می‌شود، بدهی‌های دولت را با مطالبات دولت از طریق صدور اسناد تسویه خزانه تهاتر کند.

تبصره ۱- کلیه دارایی‌هایی که در نتیجه خرید و فروش و تبدیل اوراق بهادار تحصیل می‌گردد، متعلق به دولت است. وزارت در مورد دارایی‌های مزبور نمایندگی دولت را عهده‌دار خواهد بود.

تبصره ۲- بدهی‌های ناشی از انتشار اوراق مشارکت تا قبل سررسید مشمول حکم این ماده نمی‌باشد.

ماده ۲۹- تامین مالی، صدور تضمین و جبران خسارت و ورود در هر معامله‌ای که منجر به ایجاد تعهد برای دستگاه اجرایی یا دولت شود، توسط دستگاه‌های اجرایی جز در موارد ذیل ممنوع است:

۱. طبق این قانون مجاز شده باشد؛

۲. طبق قانون تاسیس یا سایر قوانین از جمله قوانین مالی و محاسباتی مربوط، مجاز شده باشد.

تبصره- ظرف مدت دو سال پس از تصویب این قانون، تنقیح قوانین مربوط به تامین مالی، صدور تضمین و ایجاد تعهد، توسط وزارت تهیه و توسط دولت برای تصویب به مجلس ارائه می‌شود.

ماده ۳۰- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور لغو و مرکز مکلف است در مقاطع سه ماهه (فصلی)، گزارش بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی را در سه طبقه شامل اقلام مهم و عمده به شرح ذیل تهیه و برورسانی نماید:

طبقه اول: بدهی‌ها و مطالبات اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی

طبقه دوم: بدهی‌ها و مطالبات موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی

شماره.....

تاریخ.....

پوست.....

طبقه سوم: بدهی‌ها و مطالبات بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی (دولتی و خصوصی) و بانک مرکزی.
تبصره ۱- مرکز می‌باید از زمان ابلاغ این قانون، مطابق زمانبندی ذیل و حداکثر طی سه سال؛ گزارشات بدهی‌ها و مطالبات بخش عمومی را تکمیل نماید:

سال اول؛ سطح یک: دولت و شرکت‌های دولتی (از جمله دستگاه‌های اجرایی مشمول ذکر نام).

سال دوم؛ سطح دو: سطح یک به همراه موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی.

سال سوم؛ سطح سه: سطح دو به همراه بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی دولتی و بانک مرکزی.

سال چهارم؛ سطح چهار: سطح سه به همراه سایر دستگاه‌های بخش عمومی.

تبصره ۲- مرکز می‌تواند بر حسب ضرورت نسبت به اخذ اطلاعات تفصیلی نظیر بدهی‌ها و مطالبات به اشخاص حقیقی، تاریخ ایجاد، تاریخ سررسید، موضوع بدهی و طلب و ... اقدام نماید.

تبصره ۳- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع جزء (الف) بند (۱-۳) ماده (۱) این قانون، مکلفند اطلاعات مورد نیاز وزارت را بر اساس ضوابط تعیین شده توسط وزارت، ارائه نمایند.

تبصره ۴- دستگاه‌های اجرایی موضوع جزء (الف) بند (۱-۳) ماده (۱) این قانون مکلفند بسترهای سخت افزاری و نرم افزاری لازم برای تبادل بر خط اطلاعات مالی مورد نیاز را که توسط وزارت اعلام می‌شود را فراهم نمایند.

تبصره ۵- گزارش بدهی‌ها و مطالبات موضوع این ماده، در مقاطع زمانی سه ماهه توسط وزارت به کمیسیون‌های اقتصادی، برنامه و بودجه و محاسبات مجلس و هیات وزیران ارسال و به همراه راهبرد میان مدت بدهی‌ها، برنامه انتشار سالانه اوراق بهادار اسلامی و تسهیلات اعطایی به بخش عمومی و سپرده‌های بخش عمومی نزد بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی (پس از دریافت از بانک مرکزی) از طریق چاپ در روزنامه رسمی کشور در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

تبصره ۶- عدم رعایت حکم این ماده در دستگاه‌های زیر نظر ولی فقیه منوط به اذن ایشان است.

تبصره ۷- نحوه گزارشدهی و حدود افشاء اطلاعات، به موجب دستورالعمل مصوب شورای عالی تعیین می‌شود.

ماده ۳۱- وزارت موظف است تا پایان مهر ماه هر سال، نسبت به ارسال گزارش تایید شده بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی به همراه گزارش تحلیل پایداری بدهی و نسبت بدهی تا پایان سال قبل، به سازمان اقدام نماید.

تبصره ۱- نسبت بدهی معادل نسبت بدهی دولت، شرکت‌های دولتی و سایر بخش‌های عمومی به تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری (بر اساس اعلام مرکز آمار ایران) است.

تبصره ۲- مرجع، نحوه رسیدگی و تایید انواع بدهی‌های موضوع این ماده و نحوه احتساب آن در محاسبه نسبت بدهی و گزارش تحلیل پایداری، به موجب آیین نامه‌ای است که ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت به تایید هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۲- ارزش‌گذاری انواع بدهی بر حسب پول ملی و تسعیر اقلام ارزی مطابق با استانداردهای حسابداری بخش عمومی انجام می‌شود.

ماده ۳۳- مرکز موظف است تا پایان شهریور هر سال، گزارش اهم فعالیت‌های مدیریت بدهی در سال گذشته را به شورای عالی ارائه نماید. گزارش باید شامل موارد ذیل باشد:

- ۱- گزارش تحلیل پایداری بدهی‌های عمومی سال قبل به همراه تطبیق نتایج آن با داده‌های واقعی؛
- ۲- تحلیلی از وضعیت انواع بدهی‌های عمومی (صریح، ضمنی، قطعی و احتمالی) و تضمین‌های صادره به تفکیک دولت، شرکت‌های دولتی و بخش عمومی غیر دولتی و کل بخش عمومی؛
- ۳- ارزیابی عملکرد سند راهبرد میان مدت بدهی‌ها و رعایت سقف کمی بدهی‌های عمومی؛
- ۴- گزارشی از میزان دستیابی به اهداف مدیریت بدهی؛
- ۵- فهرستی از تمام تضمین‌های صادره توسط دولت و سایر بدهی‌های احتمالی به همراه گزارشی از احتمال حال شدن تعهدات حاصل از آنها؛
- ۶- ارزیابی آثار مالی تعهدات حاصل از مصوبه‌های قانونی و بودجه‌ای؛
- ۷- گزارش عملیات فرابودجه‌ای دولت که منتهی به ایجاد تعهد و بدهی می‌گردد.

فصل ۶: سایر موضوعات (جرایم، معافیت‌ها)

ماده ۳۴- ایجاد هرگونه بدهی و تعهد برای دولت بدون رعایت ترتیبات مقرر در این قانون به منزله تصرف غیر قانونی در وجوه و اموال دولتی و عمومی تلقی می‌گردد.

ماده ۳۵- اگر شخصی غیر از افراد مجاز طبق این قانون از طرف دولت قرارداد یا موافقتنامه استقراض امضا نماید یا از طرف دولت اوراق بهادار و یا تضمین صادر نماید، دولت متعهد به ایفای تعهدات آن قرارداد نیست و متخلف مکلف است نسبت به ایفای تعهدات مربوط اقدام نماید.

ماده ۳۶- هر شخص که با آگاهی و از روی اراده و با قصد تقلب:

- اوراق بهادار را جعل نماید؛

- یا از اوراق بهادار جعلی عامدانه استفاده نماید؛

- از اوراق بهادار واقعی در معامله مجرمانه استفاده نماید؛

مجرم شناخته شده و متعهد به پرداخت مجازات نقدی معادل سه برابر مبلغ مورد تخلف و تحمل چهارده الی بیست سال حبس به تشخیص مراجع قضایی ذی ربط می‌باشد.

ماده ۳۷- هرگونه فعالیت و مشارکت مستقیم یا غیر مستقیم در انجام معاملات در بازار اولیه اوراق بهادار دولتی توسط اعضای شورای عالی و کارکنان مرکز و نیز اشخاص تحت تکفل آنها می‌باید در تارنمای اطلاع رسانی مرکز، به اطلاع عموم رسانده شود.

ماده ۳۸- اعضای شورای عالی و کارکنان مرکز مکلفند از افشای مستقیم یا غیر مستقیم اطلاعات مجرمانه‌ای که در اجرای وظایف خود از آنها مطلع می‌شوند، حتی پس از خاتمه دوران تصدی خود، خودداری نمایند.

ماده ۳۹- انتشار اولیه اوراق بهادار و اوراق بدهی دولت از جمله انواع اسناد خزانه و انواع صکوک اسلامی از مالیات نقل و انتقال و کلیه کارمزدهای مربوط معاف است.

تبصره ۱- کارمزد بازارگردانی و تعهد پذیره نویسی و کارمزد معامله گران اولیه اوراق بهادار دولت از مالیات معاف است.

تبصره ۲- کلیه کارمزدهای انتشار و معاملات اوراق دولت در بازارهای اولیه و ثانویه از جمله کارمزد بورس/فرا بورس، مدیریت فناوری بورس تهران، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه اوراق بهادار و حق نظارت سازمان بورس و ... به نحوی تعیین می‌شود که خرید و فروش روزانه اوراق بهادار اسلامی دولت، دارای توجیه اقتصادی باشد. سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر دستگاه‌های اجرایی مربوط مکلفند ظرف مدت یکماه پس از تصویب این قانون اقدامات لازم را حسب مورد معمول و نسبت به اعلام نرخ‌های جدید اقدام نماید.